

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 8115210252
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8115210252.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne PROPERTY PLUS, a.s., so sídlom v Brne - Ivanovice, Lysická 349/7, IČO: 255 39 965, Česká republika, zastúpenej advokátskou kanceláriou PIHORŇA, LENÁRT, JAŠŠO, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Hrnčiarska 29, IČO: 50 453 785, proti žalovanej D. A. D., bývajúcej v A., A. X, zastúpenej JUDr. JCLic. Tomášom Majerčákom, PhD., advokátom v Košiciach, Južná trieda 28, za účasti pôvodného vedľajšieho účastníka na strane žalovanej P. K., bývajúceho v B.M. XXX, o neúčinnosť právneho úkonu a o návrhu žalovanej na obnovu konania vedeného pod sp. zn. 29 C 144/2010, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 11 C 182/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 31. mája 2018 sp. zn. 6 Co 205/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením z 1. júna 2016 č. k. 11 C 182/2015 - 87 v spojení s opravnými uzneseniami z 3. apríla 2019 č. k. 11 C 182/2015 - 267 a z 12. apríla 2019 č. k. 11 C 182/2015 - 272 zamietol návrh žalovanej na obnovu konania a zároveň zaviazal žalovanú na náhradu trov konania žalobkyni vo výške 387,05 eur. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 228 ods. 1, § 230 ods. 1, 2, § 234 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) uviedol, že žalovaná podala návrh na obnovu konania pôvodne vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 29 C 144/2010 z dôvodu, že v tomto pôvodnom konaní vypočutý svedok P. O. - súdny exekútor vypovedal neurčito a zmätočne, pričom k návrhu na obnovu konania žalovaná doložila list tohto svedka z 13. apríla 2015, z ktorého vyplýva, že uvedený svedok vypovedal o celkom inom majetku, než ktorý sa týkal pôvodného konania, čo malo, podľa žalovanej, za následok nesprávne rozhodnutie o určení neúčinnosti právneho úkonu. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, pôvodný vedľajší účastník P. K. potvrdil, že všetky dôkazy o svojom ďalšom majetku predložil súdu už v pôvodnom konaní a napriek tomu žalobe bolo vyhovené. Preto súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná vo svojom návrhu na obnovu konania v podstate namietala

nesprávne vyhodnotenie dôkazov a vyvodenie nesprávneho právneho záveru súdmi v pôvodnom konaní, a na základe uvedeného zdôraznil, že takéto pochybenie nemôže byť dôvodom pre obnovu konania a mohlo by predstavovať len dôvod pre podanie dovolania. Súd prvej inštancie ohľadne dôkazov, ktoré žalovaná predložila, uviedol, že tieto neboli novými dôkazmi, keďže ich mal súd k dispozícii už v pôvodnom konaní. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 31. mája 2018 sp. zn. 6 Co 205/2016 v spojení s opravným uznesením z 31. mája 2019 sp. zn. 6 Co 205/2016 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 v spojení s § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) a žalobkyni priznal voči žalovanej právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie sa dôsledne a komplexne vyporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli relevantné pre posúdenie návrhu na obnovu konania, a preto akékoľvek ďalšie závery odvolacieho súdu by boli už len duplicitné vo vzťahu k záverom, ktoré uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého uznesenia. V tejto súvislosti však odvolací súd zdôraznil, že hlavným predpokladom pre úspešnosť v konaní o obnovu konania z dôvodu uvedenom v § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p. je existencia takých skutočností a dôkazov, ktoré účastník, ktorý obnovu navrhuje, nemohol bez svojej viny použiť v pôvodnom konaní a sú pre neho v porovnaní s pôvodným konaním nové, hoci existovali už v čase pôvodného konania a súčasne môžu pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie. Preto odvolací súd konštatoval, že vyjadrenie pôvodného vedľajšieho účastníka ohľadne predloženia všetkých dôkazov o jeho ďalšom majetku už v pôvodnom konaní, bolo a aj je krucially pre rozhodnutie o návrhu žalovanej na obnovu konania. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že sa nejedná o nové skutočnosti, ale práve naopak, tieto boli známe súdu už v pôvodnom konaní, a preto žalovanou namietané dôvody nemôžu byť dôvodom pre obnovu konania, ale mohli predstavovať len dôvod pre podanie dovolania. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Ako dovolateľka uviedla, súdy nižších inštancií v konaní o obnovu konania nevykonali všetky dôkazy, ktoré navrhla, predovšetkým ako dôkaz nebol pripustený výsluch súdneho exekútora a ani uznesenie Generálnej prokuratúry z 2. mája 2012 sp. zn. IV. Pz 39/12-6. V tejto súvislosti dovolateľka zdôraznila, že odvolací sa vo svojom odôvodnení nevysporiadal s tým, že z uznesenia Generálnej prokuratúry z 2. mája 2012 sp. zn. IV. Pz 39/12-6 vyplýva jednoznačný záver o dostatku majetku pôvodného vedľajšieho účastníka na uspokojenie veriteľa, čo považovala za skutočnosť privodzujúca pre ňu možnosť priaznivejšieho rozhodnutia v pôvodnom konaní. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalovanou dokladané dôkazy k návrhu na povolenie obnovy konania boli už vykonané v pôvodnom konaní, preto navrhla dovolanie žalovanej zamietnuť ako nedôvodné.

5. Pôvodný vedľajší účastník na strane žalovanej sa vo svojom vyjadrení pripojil k odôvodneniu dovolania žalovanej a navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon

pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

8. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalovaná vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietala nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj nevykonanie, resp. nezaobranie sa ňou navrhnutých dôkazov.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

13. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď dovolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkov odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

15. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

16. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že v návrhu na obnovu konania žalovanou prezentované dôkazy nedokladajú nové skutočnosti, nakoľko týmito skutočnosťami ohľadne ďalšieho majetku pôvodného vedľajšieho účastníka na strane žalovanej sa súdy zaoberali už v pôvodnom konaní a neboli preto spôsobilé privediť pre žalovanú priaznivejšie rozhodnutie. Preto dovolací súd uzavrel, že žalovanou namietané dôvody nemôžu byť dôvodom pre obnovu konania a skonštatoval, že mohli predstavovať len dôvod pre podanie dovolania. Odvolací súd, tak aj súd prvej inštancie, pri tomto závere vychádzali aj z vyjadrenia pôvodne vedľajšieho účastníka na strane žalovanej, ktorý uviedol, že všetky dôkazy o svojom ďalšom majetku predložil už v pôvodnom konaní. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neutržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore

nezistil.

18. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

19. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

20. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol jej voči žalovanej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.